

ОПИС/Силлабус дисципліни/модуля

Коротка назва університету / підрозділу дата (місяць / рік)	НУ «Запорізька політехніка» 02/2020
Назва модулю / дисципліни	Політико-правова система України
Код:	ЗПН 08

Викладачі	Підрозділ університету
Кириченко В.М.	Кафедра «Політології та права»

Рівень навчання (ВА/МА)	Рівень моду- лю/дисципліни (номер семестру)	Тип модулю/дисципліни (обов'язковий / вибірковий)
Перший (бакалаврський)	7	Нормативна (обов'язкова)

Форма навчання (лекції / лабораторні / практичні)	Тривалість (тижнів/місяців)	Мова викладання
лекції / практичні заняття (семінари)	14	українська

Зв'язок з іншими дисциплінами	
Попередні: –	Супутні (якщо потрібно):

ECTS (Кредити модуля)	Загальна кількість годин	Аудиторні години	Самостійна робота
3	90	30	60

Мета навчання дисципліни (модуля): компетенції надбані внаслідок вивчення дисципліни (модуля)

Надання здобувачам вищої освіти цілісної та логічно-послідовної системи наукових знань про національну політико-правову систему та її основні інститути, розкриття найважливіших теоретичних положень про сутність політико-правових явищ і суспільних процесів, що відбуваються в Україні та сучасних підходів щодо їх вирішення, а також формування у них високого рівня політичної і правової свідомості та культури.

Результати навчання в термінах компетенцій	Методи навчання (теорія, лабораторні, практичні)	Контроль якості (письмовий екзамен, усний екзамен, звіт)
Загальні компетенції: ЗК1. Здатність до навчання, аналітичного, логічного та критичного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність здійснювати усну і письмову комунікацію в професійно		

орієнтованому вимірі державною мовою.

ЗК3. Здатність результативно працювати як автономно, так і в трудовому колективі налагоджувати міжособистісні взаємозв'язки та взаємодію під час вирішення професійних завдань.

ЗК4. Здатність сприймати, генерувати і формулювати нові ідеї, адаптуватися до нових насамперед нестандартних ситуацій у професійній діяльності, ініціювати та здійснювати продуктивну діяльність.

ЗК5. Здатність до самостійного пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння протистояти інформаційному тиску, а також використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК6. Здатність діяти соціально відповідально, проявляти громадянську свідомість і займати активну життєву позицію, проявляти повагу до Батьківщини, державних символів, мови та традицій українського народу.

ЗК7. Здатність виявляти та вирішувати нагальні проблеми професійного характеру, критично оцінювати отримані результати діяльності, приймати адекватні рішення і брати на себе відповідальність.

ЗК8. Здатність усвідомлювати необхідність безперервного професійного навчання протягом життя, самостійної пізнавальної діяльності, удосконалення особистісних, професійних, світоглядних і громадянських якостей.

ЗК9. Здатність до збереження та примноження національних духовних традицій, культурних і мораль-

но-етичних цінностей, досягнень громадянського суспільства.

ЗК10. Здатність до збереження навколишнього середовища, розуміння переваг ведення здорового способу життя, постійного вдосконалення фізичного розвитку та прийняття їх як власні цінності.

ЗК11. Здатність реалізовувати та захищати свої права і свободи, дотримуватися вимог положень норм Конституції та законів України.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність розуміти зміст і сутність політико-правової системи сучасної України та закономірності її розвитку.

СК2. Здатність ефективно використовувати в професійній діяльності теоретичні знання та фахову термінологію з політико-правової системи України, включаючи усну та письмову комунікацію державною мовою.

СК3. Здатність застосовувати отримані знання про державу як основний інститут політико-правової системи України, розуміти поняття, ознаки та функції держави, а також ознаки та принципи правової держави.

СК4. Здатність орієнтуватися в сучасній системі органів державної влади в Україні та принципи їх поділу.

СК5. Здатність розуміти роль і місце законодавчої влади в системі органів державної влади України, їх основні функції та повноваження.

СК6. Здатність розуміти роль і місце Президента України як глави Української держави та в системі органів державної влади, його повноважен-

ня.

СК7. Здатність розуміти роль і місце виконавчої влади в системі органів державної влади України, її функції та суб'єкти.

СК8. Здатність розуміти роль і місце судової влади в системі органів державної влади України, систему судоустрою України та основні засади судочинства.

СК9. Здатність розуміти місцеве самоврядування як одну із форм народовладдя в Україні, його принципи та гарантії.

СК10. Здатність розуміти громадянське суспільство як основу політико-правової системи України, його принципи, структуру та функції, а також взаємовідносини між громадянським суспільством і державою.

СК11. Здатність розуміти роль і значення політичних партій та громадських організацій України як елемента сучасних демократичних режимів, їх функції та класифікації.

СК12. Здатність володіти знаннями про конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні, їх класифікацію, виявляти та аналізувати проблеми реалізації і захисту прав і свобод, забезпечувати міжнародні і регіональні стандарти прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК13. Здатність правильно тлумачити положення норм міжнародних та європейських правових актів з прав людини та застосовувати їх під час здійснення професійної діяльності.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 1. Використовувати базові знання з політико-правової системи України в професійній діяльності.

ПРН 2. Мати навички усної та письмової професійної комунікації державною мовою.

ПРН 3. Вміти працювати автономно та в трудовому колективі, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягти професійних цілей.

ПРН 4. Застосовувати вміння аналітичного, логічного та критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 5. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення проблемних теоретичних і практичних завдань

ПРН 6. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку та аналіз інформації з різних джерел для формування банку даних у професійній діяльності.

ПРН 7. Використовувати сучасні комп'ютерні та телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у професійній діяльності.

ПРН 8. Застосовувати отримані знання й вміння для реалізації заходів професійної діяльності під час нових насамперед нестандартних ситуацій.

ПРН 9. Володіти методами та інструментарієм планування та орга-

<p>нізації професійної діяльності.</p> <p>ПРН 10. Володіти методами та інструментарієм для прийняття і обґрунтування управлінських рішень, брати на себе відповідальність за результати.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати здатність до критики та самокритики, вміти вирішувати професійні завдання з урахуванням цих чинників.</p> <p>ПРН 12. Демонструвати здатність до особистісного самовдосконалення та емоційної саморегуляції на основі морально-етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень громадянського суспільства.</p>		
---	--	--

Зміст навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теорія та основні інститути політико-правової системи України												
Тема 1. Теорія політичних і правових систем .	13	2	2		3	6	13	1			2	10
Тема 2. Держава як основний інститут політико-правової системи України.	19	4	4		3	8	19	1			2	16

Тема 3. Місцеве самоврядування як елемент політико-правової системи України.	13	2	2		3	6	13	1			2	10
Разом за змістовим модулем 1	45	8	8		9	20	45	3			6	36
Змістовий модуль 2. Структура громадянського суспільства												
Тема 4 Громадянське суспільство як основа політико-правової системи України.	12	1	1		3	7	13	1			2	10
Тема 5. Політичні партії та громадські організації як елемент політико-правової системи України.	11	1	1		2	7	13	1	-		2	10
Тема 6. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні.	22	4	4		4	10	19	1	-		2	16
Разом за змістовим модулем 2	45	6	6		9	24	45	3	-		6	36
Усього годин	90	14	14		18	44	90	6			12	72

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється за кожним рубіжним контролем (РК-1, РК-2) під час контрольних тижнів за підсумками модульних контрольних робіт які оцінюються за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається як середня між величинами РК-1 і РК-2.

Під час контролю враховуючи наступні види робіт: аудиторна робота під час лекційних і семінарських занять, самостійна робота у вигляді опрацювання питань з навчальних тем, які не висвітлювалися безпосередньо на лекціях і не були винесені на самостійне вивчення, результати тестування під час поточного та рубіжного контролю.

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при поточному оцінюванні знань (залік)

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	$\frac{100 + 100}{2}$	100
30	40	30	30	30	40		

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна шкала академічної оцінки	Шкала ECTS	Шкала навчального закладу
зараховано	ABCDE	60-100
незараховано	FX, F	1-59

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список літератури

Базова

1. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна: навч. посіб. Київ: Асоціація молодих українських політологів і політиків, 2000. 200 с.
2. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політико-правові системи світу: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 668 с.
3. Горбач О. Н., Демшичак Р. Б. Політологія: навч. посіб. Львів, 2013. 260 с.
4. Горлач М. І., Кремень В. Г. Політологія: наука про політику: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 840 с.
5. Дмитренко М. А. Політична система України: розвиток в умовах глобалізації та інформаційної революції: Київ, 2008. 342 с.
6. Дюверже М. Политические партии. /пер. с франц. Изд. 3-е. Москва: Академический проспект и Королев., Парадигма, 2005. 544 с.
7. Кирилюк Ф. М. Новітня політологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 594 с.
8. Кириченко В. М. Правознавство: курс лекцій. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 240 с.
9. Кириченко В. М. Правознавство: модульний курс: курс лекцій. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 328 с.
10. Кириченко В. М. Політичні системи світу: кредитно-модульний курс: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 218 с.
11. Кириченко В. М., Кириченко Ю. В. Збірник законів України до курсу «Правознавство»: навч. посіб. у 2-х томах. Запоріжжя: ЗНТУ, 2013. Т.1. 344 с.; Т.2. 244 с.
12. Кириченко В. М., Кириченко Ю. В., Соколенко Ю. М. Політико-правова система України: підручник / за загл. ред. В. М. Кириченка. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 304 с.
13. Кириченко В.М., Соколенко Ю.М. Словник основних політико-правових термінів: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. 62 с.
14. Кириченко В. М., Куракін О. М. Теорія держави і права: модульний курс: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 264 с.
15. Кириченко В. М., Куракін О. М. Порівняльне конституційне право: модульний курс: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 256 с.
16. Кириченко Ю.В. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в

- контексті європейського досвіду: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 540 с.
17. Кормич Л. І., Шелей Д. Є. Громадські об'єднання та політичні партії України. Київ: АВРІО, 2004. 262 с.
  18. Кутуєв П. В. Ключові проблеми політичної соціології: підручник. Київ: Центр Вільної преси, 2001. 236 с.
  19. Погорілий Д. Є. Політологія: кредитно-модульний курс: навч. посіб. 20
Київ: Центр учбової літератури, 2008. 432 с.
  20. Політико-правова система України: курс лекцій: навч. посіб. /за загл. ред. В.М. Кириченка. Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. 204 с.
  21. Політико-правові інститути сучасності: структура, функції, ефективність / за заг. ред. М. І. Панова, Л. М. Герасіної. Київ: Ін Юре, 2005. 320 с.
  22. Політична система і громадянське суспільство: європейські та українські реалії: /за заг. ред. А. І. Кудряченка. Київ, 2007. 314 с.
  23. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку: навч. посіб. /за ред. Ф.М. Рудича. Київ: Парламентське вид-во, 2002. 327 с.
  24. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу: /за заг. ред. В. С. Бакірова, М. І. Сазонова. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 576 с.
  25. Рудич Ф. М., Балабан Р. В., Ганжуров Ю. С. Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні: навч. посіб. Київ: Либідь, 2008. 440 с.
  26. Шляхтун П. П. Конституційне право України: підручник. Київ: "Освіта України", КНТ, 2008. 592 с.
  27. Шляхтун П. П. Новітня політологія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 592 с.

Допоміжна

28. Батанов О.В. Муніципальна влада в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Київ: Юридична думка, 2010.
29. Берченко Г. В. Громадянське суспільство в Україні: конституційні аспекти: монографія. Харків: Юрайт, 2014. 208 с.
30. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. Ю. Г. Шемшученка. Київ: ТОВ "Вид-во "Юридична думка", 2007. 992 с.

31. Кириченко С. О. Шляхи формування громадянського суспільства і правової держави. Київ: Логос. 1999. 84 с.
32. Некряч А. І. Місцеве самоврядування в Україні: етапи становлення та перспективи: монографія. Київ: Генеза, 2002. 369 с.
33. Політична система: сучасні проблеми розвитку громадянського суспільства і держави: у 2 т. /за ред. О. В. Скрипнюка. Київ: Логос, 2010. Т.1. 628 с. Т. 2. 692 с.
34. Політологічний енциклопедичний словник /за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. 2-е вид., доп.і перероб. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
35. Примуш М. В. Політичні партії: історія та теорія: навч. посіб. Київ: “Видавничий дім “Професіонал”, 2008. 416 с.
36. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем Західної Європи 21 інституційний вимір. Львів: Тріада плюс, 2004. 392 с.
37. Скрипнюк О. В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку громадянського суспільства і правової держави в Україні. Київ, 1995.
38. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира /под. общ. ред. В. С. Бакирова, Н. И. Сазонова. Харьков: ХНУ им. В. Н. Каразина, 2005. 592 с.
39. Тимченко С. М. Громадянське суспільство і права держава в Україні. Запоріжжя: Юридичний інститут МВС України, 2002. 193 с.
40. Фрицький О. Ф. Конституційне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2002. 536 с.
41. Шведа Ю. Партії та партійна система України: навч. посіб. Львів: ЦПД, 2001. 131 с.

Нормативно-правові акти

42. Конституція України від 28 червня 1996 р. / *Відомості Верховної Ради України*. Київ. 1996. № 30. Ст.141.
43. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р. № 422/96-ВР / *Відомості Верховної Ради України*. Київ.1996. № 49. Ст.272.
44. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97 / *Відомості Верховної Ради України*. Київ. 1997. № 24. Ст.170.
45. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV / *Відомості Верховної Ради України*. Київ. 1999. № 20–21. Ст.190.

46. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365-III / *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2001. № 23. Ст.118.
47. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 № 4572-VI / *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2013. № 1. ст. 1.
48. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р. № 24794-VII / *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2014. № 13. ст. 222.
49. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 р. № 2790-XII / *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 1993. № 3. ст. 17.
50. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11 липня 2001 р. № 2625-III / *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2001. № 48. ст. 254.
51. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII / *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2016. № 31. ст. 545.
52. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 року № 1045-XIV / *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 1999. № 45. ст. 397.
53. Про професійних творчих працівників та творчі спілки: Закон України від 7 жовтня 1997 р. № 554/97-ВР / *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 1997. № 52. ст. 312.
54. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 2 червня 2016 р. № 1401-VIII / *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2016. № 28. ст. 532.